

Linjaus eläinperäisten tuotteiden hankinnasta



1. Arvomme ja toimintaperiaattemme

”Huomioimme kaikessa toiminnassamme taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen vastuun.”

Taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen vastuun huomioiminen kuuluu yrityksemme perusarvoihin. Osana vastuullista toimintaamme olemme linjanneet periaattemme eläinperäisten tuotteiden hankinnalle omien merkkien tuotteissa. Toimenpiteemme eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi pohjautuvat ns. viiteen vapauteen (Five Freedoms):

1. Vapaus nälästä ja janosta: Eläimillä on saatavilla raikasta vettä ja terveellistä, ravitsevaa ruokaa.
2. Vapaus epämukavuudesta: Eläimillä on sopivat suojat ja riittävästi makuutilaa.
3. Vapaus kivuista, vammoista ja sairauksista: Ennaltaehkäisevät toimenpiteet, välittömät diagnoosit ja hoidot varmistavat eläinten hyvän terveydentilan.
4. Vapaus lajityypilliseen käyttäytymiseen: Eläimillä on riittävästi tilaa, sopivat tilat ja ne saavat elää laumassa.
5. Vapaus pelosta ja stressistä: Oikeanlaisilla pito- ja hoito-olosuhteilla, esimerkiksi tarjoamalla virikkeitä ja estämällä tungosta, vähennetään eläinten henkistä kärsimystä ja stressiä.

Linjauksessamme on sekä lyhyen että pitkän aikavälin tavoitteita ja vaatimuksia, joiden avulla pyrimme edistämään eläinten hyvinvointia Suomessa ja maailmalla. Päivitämme linjaustamme aktiivisesti, ja toivomme, että linjauksemme vaikuttaa ajan myötä myönteisesti tuotantoeläinten hyvinvointiin.

2. Linjauksemme tausta

Kuluttajien odotukset eläinten hyvinvoinnista ovat korkealla, ja näihin odotuksiin haluamme vastata. Perusedellytyksenä kaikelle tuotannolle, niin myös eläintenpidolle, on aina kaikkien paikallisten lakien ja määräysten noudattaminen. Tavoitteenamme on tarjota asiakkaillemme yhä enemmän valinnanvaraa myös lain vaatimukset selvästi ylittävien, vastuullisten tuotteiden kautta. Suuri osa valikoimastamme on jo vastuullisuussertifioitua mm. Reilun kaupan, Rainforest Alliancen ja Luomun kriteerein. Lisäksi otamme valikoimiimme omien merkkien tuotteita, joiden tuotannossa eläinten hyvinvointi on asetettu yhdeksi määrittäväksi kriteeriksi. Tällainen on esimerkiksi Ilona-maitotuotesarja, jonka tuotteet valmistetaan todennetusti hyvinvoivien lehmien maidosta.

Reilut kauppatavat ja pitkäaikaiset suhteet tavarantoimittajien kanssa ovat meille tärkeitä. Siksi pyrimme jatkuvasti kehittämään eläinten hyvinvointia yhdessä toimitusketjun muiden toimijoiden kanssa. Työskentelemällä yhteistyössä tavarantoimittajien ja muiden sidosryhmien kanssa voimme saada aikaan merkittävän vaikutuksen.

2.1. Toimintamme

Lidl haluaa tarjota asiakkailleen vastuullisia tuotteita. Siksi emme myy uhanalaisista eläimistä jalostettuja tuotteita tai tuotteita, joissa käytettyjen eläinten hyvinvointiin ei ole kehitetty vähimmäisvaatimuksia. Tavanomaisesti tuotettujen tuotteiden ohella tarjoamme asiakkaillemme myös luomutuotteita, joiden tuotannossa on lainsäädäntöä tiukemmat kriteerit eläintenpidolle ja ruokinnalle.

Linjauksemme eläinperäisten tuotteiden hankinnasta kattaa muun muassa tuorelihan ja maitotuotteet. Kaloille ja äyriäisille olemme laatineet erillisen linjauksen, jossa asetimme tavoitteeksemme tarjota kotimaisen kalan rinnalla vain vastuullisuussertifioitua kalaa ja äyriäisiä vuoden 2020 loppuun mennessä. Pakastekalojen ja säilykesillien osalta saavutimme tavoitteen jo vuonna 2014.

Kalojen lisäksi haluamme tarjota myös muun valikoimamme osalta mahdollisimman paljon kotimaisia tuotteita. Asiakkaamme arvostavat kotimaisia raaka-aineita erityisesti lihassa ja maidossa, joista valtaosa onkin kotimaista tuotantoa. Vuonna 2019 kaikki myymämme broileri ja kananmunat olivat suomalaisia ja tuorelihan sekä maidon kotimaisuusasteet olivat molemmat yli 90%. Haluamme kertoa asiakkaille tuotteidemme alkuperästä avoimesti ja tunnistettavasti. Siksi merkitsemme tuotteisiimme pakkausmerkinnöillä, kun sen raaka-aine on kotimainen tai kun tuote on valmistettu Suomessa. Viestinnässämme tuomme esiin kotimaisia tuotteita ja tuottajia sekä vientimahdollisuuksia. Lidl Suomi on esimerkiksi auttanut yli 200 suomalaista tuotetta pääsemään muiden Lidl -maiden valikoimiin.

Eläinperäisten tuotteiden ohella tarjoamme valikoimassamme laajan kattauksen kasvipäisiä proteiineja asiakkaillemme, jotka etsivät vaihtoehtoja lihatuotteille. Kehitämme jatkuvasti uusia kasvisruokavaihtoehtoja, ja esimerkiksi vuonna 2019 toimimme markkinoille herkkusienestä sekä herne-, vehnä- ja soijaproteiinista valmistetun Next Level -tuoteperheen. Tarkastelemme jatkuvasti valikoimaamme kuluttajien toiveiden perusteella.

3. Linjauksemme

Linjauksemme eläinperäisten tuotteiden hankinnasta koskee Lidl Suomen vakiovalikoimassa olevia omien tuotemerkkien kananmunia, tuorelihaa, tuorebroileria, lihajalosteita, maitotuotteita sekä käyttötavaroita, kuten tekstiilejä ja kosmetiikkaa. Linjaus sitoo kaikkia Lidlin tavarantoimittajia.

Eläinperäisten tuotteiden linjauksessamme on sekä yleisiä että laji- ja tuoteryhmäkohtaisia tavoitteita ja vaatimuksia, joilla pyrimme edistämään eläinten hyvinvointia. Yleiset vaatimukset ja tavoitteet pitää ottaa huomioon aina, kun ne ovat tuotteen kannalta oleellisia. Tavoitteenamme on kehittää ja päivittää linjausta jatkuvasti.

3.1. Yleiset tavoitteet ja vaatimukset

Kehitämme yhdessä sidosryhmien ja tavarantoimittajien kanssa tuotantoeläinten hyvinvointia, johon kuuluvat esimerkiksi eläinten ruokinta, pito-olosuhteet ja ulkoilumahdollisuudet.

Eläimiin kohdistuvia kipua aiheuttavia toimenpiteitä tulee välttää. Välttämättömien toimenpiteiden osalta vetoamme tuottajiin, jotta toimenpide tapahtuisi mahdollisimman kivuttomasti. Tämä tarkoittaa toimenpiteen suorittamista mielellään anestesiassa tai vähintään puudutuksen tai kivunlievityksen alaisuudessa.

Teurastamoissa kannatamme tallentavan videovalvonnan lisäämistä, jotta tuotantoeläinten hyvinvoinnista huolehtiva toimintatapa voidaan todentaa. Videovalvonta helpottaa myös viranomaisten valvontatyötä. Lisäksi kannustamme toimittajiamme käyttämään mahdollisimman lyhyitä teuraskuljetusmatkoja. Edellytämme, että sopimussuhteiset tuotantoeläinten alkutuottajat,

kuljetusyrietykset ja teurastamot noudattavat lihateollisuuden tuotantotapaohjelmia ja auditointimenettelyjä. Edellytämme, että tuotantoeläinten alkutuottajat, kuljetusyrietykset ja teurastamot noudattavat eläinsuojelulainsäädäntöä.

Antibioottien käyttö eläinten kasvattamisessa on EU:ssa ollut kielletty jo vuodesta 2006. Lisäksi uuden EU:n eläinlääkkeitä koskevan asetuksen (EU) 2019/6 ja (EU) 2019/4) myötä myös antibioottien ennaltaehkäisevä käyttö kielletään Euroopan unionin maissa. Soveltaminen käytäntöön alkaa 2022. Toivotamme eläinten hyvinvointia edistävän sekä antibioottiresistenssin leviämistä estävän yhteiseurooppalaisen lainsäädännön tervetulleeksi.

Tällä hetkellä emme myy lainkaan tuotteita, jotka sisältävät Aasiassa tuotettua lihaa. Päätös on tehty maakohtaisten riskiluokistusten perusteella, ja se perustuu aasialaisen lihantuotantoon kytkettyihin ihmisoikeudellisiin riskeihin sekä antibioottien laajamittaiseen käyttöön.

Eurooppalainen ruuantuotanto on ainakin toistaiseksi tuontisoijasta riippuvainen. Soijaa tuodaan etenkin Brasiliasta, jossa sen tuotannolla voi olla kriittisiä vaikutuksia esimerkiksi arvokkaisiin sademetsiin. Tämän vuoksi julkaisimme vuonna 2017 Soijalinjauksemme, jonka mukaisesti kaikki omien tuotemerkkiemme lihan, lihajalosteiden, kananmunien ja maitotuotteiden tuotantoketjuissa käytetty rehusoija on vastuullisesti tuotettua, joko RTRS- (Round Table on Responsible Soy), ProTerra- tai luomusertifioitua. Nämä tuotantoketjut kattavat ylivoimaisesti suurimman osan kaikesta hankintaketjujemme soijasta. Soijan sertifiointin ohella haluamme kannustaa tavarantoimittajiamme siirtymään tuotannossaan mahdollisuuksien mukaan yhä enemmän vaihtoehtoihin, kestävämpiin valkuaisrehuvaihtoehtoihin, kuten rypsiin, rapsiin, härkäpapuun ja herneeseen.

Emme hyväksy valikoimiimme ns. hormonilihaa. Tuotantoeläinten kasvua edistävien hormonien käyttö on kielletty kaikissa EU-maissa. EU:n ulkopuolelta tuotavan lihan tulee täyttää EU:n lainsäädännön jäämävaaatimukset. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hormonilihan tuonti EU:hun on kielletty.

Valikoimassamme ei ole geenimuunneltuja eläintarvikkeita. Kannustamme tavarantoimittajiamme siirtymään mahdollisuuksien mukaan geenimuuntelemattomiin rehuihin. Geenimuuntelemattoman rehun käyttö on Suomessa jo varsin yleistä, ja esimerkiksi kaikki kotimainen maito syntyy täysin ilman geenimuunneltuja rehuaineita.

3.2. Broilerit ja kalkkunat

Valikoimastamme löytyy ainoastaan suomalaista tuorebroileria ja kalkkunaa. Broilerien kasvatukseen liittyy monia eettisiä kysymyksiä, minkä vuoksi olemme jo usean vuoden ajan olleet mukana eläinten hyvinvointia kehittävässä tutkimushankkeissa, joiden tavoitteena on edistää tuotantoeläinten hyvinvointia Suomessa. Yksi tällainen hanke, jossa olemme vaikuttaneet jo usean vuoden ajan, on esimerkiksi Luken edistämä kansallisen Eläinten hyvinvointimerkin kehittäminen Suomeen.

3.3. Kananmunat

Emme myy virikehäkkikanojen munia. Lopetimme virikehäkkiolosuhteissa tuotettujen kananmunien myynnin ja niiden käytön omien merkkien tuotteissamme jo vuonna 2016 ensimmäisenä päivittäistavarakaupaketjuna Suomessa. Valikoimassamme olevat tuoreet kananmunat ovat

suomalaisia lattia- ja luomukanaloiden munia. Omien merkkiemme valmisteissa käytämme valmistus- ja tuotantomaasta riippumatta lattiakanaloissa kasvaneiden kanojen munia.

Tuorekananmunamme ovat peräisin kanaloista, joissa kanojen nokkia ei typistetä. Nokan typistäminen ei ole sallittua Suomessa. Tiedostamme myös kananmunantuotantoon yleisesti liittyvät eettiset ongelmat, kuten kukonpoikien tappamisen pian kuoriutumisen jälkeen tarpeettomina. Seuraammekin siksi tarkasti sellaisen tekniikan ja menetelmien kehitystä, joiden avulla tulevaisuudessa voitaisiin välttää kukonpoikien tappaminen kananmunantuotannossa.

3.4. Nautaeläimet

Edellytämme tuorelihan kasvattajiltamme, että nupoutus eli nautavasikoiden sarventynkien poltto tapahtuu mahdollisimman kivuttomasti. Nupoutuksen pitäisi mieluiten tapahtua anestesiassa tai vähintään siten, että eläin on rauhoitettu ja puudutettu. Vetoamme myös lihajalosteiden tuottajiin, jotta nupoutus tapahtuisi mahdollisimman kivuttomasti.

Kannustamme tavarantoimittajiamme siirtymään parsinavettojen sijaan pihattoihin. Parsinavetassa naudat ovat kytkettyinä parteen, mikä rajoittaa eläinten liikkumista. Pihattonavetassa naudalla on mahdollisuus liikkua itse pihaton eri osiin syömään, juomaan ja lepäämään. Tavoitteenamme on, että tulevaisuudessa valikoimassamme ei ole lainkaan maitoa, joka on peräisin parsinavetoista. Valikoimassamme on jo vuodesta 2019 lähtien ollut oman Ilona-tuotemerkkimme maitoa, joka on peräisin maitotiloilta, joissa lehmät elävät vapaina pihatoissa ja pääsevät ulkoilemaan ympäri vuoden. Tiloilla tehdään myös säännöllisesti Welfare Quality® -auditointeja, joissa mitataan eläinten senhetkistä hyvinvointia: lajille ominaista käyttäytymistä, terveyttä, ravitsemusta ja pito-olosuhteita.

Ilona-maitoa tuottavilla tiloilla eläinten hyvinvointia auditoidaan Welfare Quality® -kriteerien (WQ) mukaisesti. Arvioitavat pääkategoriat ovat pito-olosuhteet, lajille ominainen käyttäytyminen, terveys ja ravitsemus. WQ-tarkastuskäynnin aikana tarkistetaan muun muassa eläinten fyysinen kunto ja tarkkaillaan esimerkiksi niiden sosiaalista käyttäytymistä ja arvioidaan stressitasoa ja suhtautumista ihmiseen. Lisäksi arvioidaan tilan olosuhteita.



Ilona-maitoa tuottavat tilat ovat saaneet auditoinnissa erittäin hyvät arvostelut (edistynyt taso) ja niillä on kehitysuunnitelma eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi entisestään. Tilat auditoidaan säännöllisesti.

Welfare Quality® (WQ) on riippumaton maailmanlaajuinen järjestelmä, joka perustuu vahvaan tieteelliseen näyttöön. Auditoidaan Welfare Quality® -komitean arvioimia, sertifioituja auditoituja.

Syksyllä 2020 pilotoimme Luken ja Pellervon tutkimuslaitoksen johdolla kehitettyä Eläinten hyvinvointimerkkiä kahdessa jauhelihatuotteessamme. Lidl on ollut hankkeessa mukana ainoana päivittäistavarakauppana. Elintarvikkeisiin tarkoitettulla merkillä halutaan edistää tuotantoeläinten hyvinvointia lakia tiukempien kriteerien avulla, tuoda näkyväksi kotieläintiloilla eläinten hyvinvoinnin

eteen tehtävää työtä ja parantaa tilojen kannattavuutta. Lisäksi eettisestä tuotannosta kertova merkki toisi lisää valinnanvaraa kuluttajille.

Kannustamme suomalaisia nautatiloja liittymään Nasevaan eli nautojen terveystuotantorekisteriin. Nasevan tehtävänä on edistää terveydenhuollon kansallisen tason toteutumista suomalaisilla nautatiloilla sekä valvoa, kehittää ja ylläpitää tietokantaa niistä nautatiloista, jotka liittyvät kansalliseen terveydenhuoltoon.

Valikoimassamme ei ole juottovasikan lihaa, emmekä hyväksy sitä jatkossakaan valikoimiimme.

3.5. Siat ja porsaas

Edellytämme tuorelihan tuottajiltamme kivunlievityksen käyttöä karjuporsaiden kastraatioissa. Eräissä EU-maissa kastraatio ilman kivunlievitystä on jo kielletty lainsäädännöllä. Suosittelemme kivunlievityksen käyttöä myös lihajalosteidemme valmistajille ja rohkaisemme tuottajia tutkimaan aktiivisesti vaihtoehtoja kastroinnin välttämiseksi.

Porsitushäkkien käyttö on yleistä niin Suomessa kuin Euroopassakin, mutta esimerkiksi Ruotsissa, Norjassa ja Sveitsissä vapaaporsitus on lakisääteisesti käytössä. Suurin osa Lidl Suomen myymästä sian tuorelihasta on suomalaista. Häkissä oleminen vaikeuttaa emon liikkumista, luontaista käyttäytymistä ja kontaktia porsaisiin, mikä voi lisätä emon stressiä. Siksi emme suosittele porsitushäkkien käyttöä, vaan kannustamme suomalaisia tuottajiamme siirtymään häkittömään tuotantotapaan.

Sikojen häntien typistys on kielletty Suomessa. Osa lihasta on peräisin Saksasta, jossa Lidl edellyttää tavarantoimittajiltaan eläinten asumisjärjestelyjä kehitettävän niin, ettei typistystä tarvittaisi.

Kaikki valikoimassamme oleva kotimainen tuore porsaanliha on joko Laatuvaraus-sertifioitua tai luomua. Kansallisen Laatuvaraus-sertifioinnin saa tuote, jonka sianlihan tuotantotapa ylittää lakisääteiset vaatimukset eläinten terveyden sekä liharaaka-aineen tuoteturvallisuuden osalta. Luomuliha on peräisin eläimistä, jotka ovat tiloilla pystyneet toteuttamaan laajatyypillistä käyttäytymistään.

Kannustamme suomalaisia sikatiloja liittymään Sikavaan eli sikaloiden terveystuotantorekisteriin. Sikavan ensisijaisena tehtävänä on edistää terveydenhuollon kansallisen tason toteutumista suomalaisilla sikatiloilla sekä kehittää ja ylläpitää tietokantaa niistä sikatiloista ja sikojen pitopaikoista, jotka kuuluvat kansalliseen terveydenhuoltoon.

3.6. Käyttötavarat

Noudatamme EU:n lainsäädännön vaatimusta, joka on vuodesta 2013 lähtien kieltänyt myymästä eläinkokeilla testattuja kosmetiikkavalmisteita. Kielto koskee sekä valmiita tuotteita että kosmetiikan ainesosia.

Emme hyväksy valikoimiimme elävistä linnuista kynittyjä höyheniä tai untuvia sisältäviä tuotteita. Vaadimme tavarantoimittajiltamme aina Downpass-sertifikaatin, joka varmistaa, että tuotteissa käytetyt höyhenet ja untuvat on tuotettu eettisesti ja niiden toimitusketju on jäljitettävissä.

Emme myy turkiksista, mohairista tai angorasta valmistettuja tuotteita. Olemme mukana kansainvälisessä Fur Free Retailer -ohjelmassa, johon sitoutuneet jälleenmyyjät ja vaatemerkit eivät pidä valikoimissaan aitoja turkiksia tai turkissomisteisia tuotteita.

Valikoimassamme olevien merinovillatuotteiden on oltava mulesing-vapaata. Mulesing on kirurginen toimenpide, jossa lampaan peräaukon ympäriltä poistetaan ihoa arpikudoksen muodostumiseksi. Toimenpiteellä pyritään estämään loiseläinten muniminen. Vaadimme tavarantoimittajilta todistuksen siitä, että käyttämämme villan tuotannossa ei ole käytetty mulesing-menetelmää.

Valikoimassamme on vain vähän nahkatuotteita. Kun otamme nahkatuotteita myyntiin, varmistamme, että nahka on tuotettu elintarviketeollisuuden sivutuotteena ja että sen parkitsemispaikka on jäljitettävissä.